

Csv-Celler

Enhet: Klinisk kemi och transfusionsmedicin
 Giltigt från: 1999-05-17
 Revision: 2013-08-19
 Utarbetad av: Inger Jönsson
 Fastställd av: Kim Ekblom

Medicinsk bakgrund

Lumbalpunktion utförs på akut indikation till exempel meningit, encefalit eller subaraknoidalblödning och även vid utredning av olika neurologiska sjukdomar (t.ex. MS) och vid demensutredning mm. Syftet med cellräkning är ofta att skilja mellan purulent (bakteriell) och serös (virus) meningit.

Remiss

Cambio COSMIC / REMISS KEMI

I Csv-Celler ingår analyserna Csv-Lkc, mono, Csv-Lkc, poly, Csv-Erc och Csv-Protein.

Patientförberedelse

För att få standardiserad provtagningsförhållanden utförs lumbalpunktion lämpligen på morgonen eller förmiddagen.

Provtagningsanvisningar

Provtagning utförs av den beställande läkaren.

Klin kem lab skall förvarnas före provtagningen per telefon. Provet lämnas direkt till personal på laboratoriet omedelbart efter provtagningen.

Provet tas i 10 mL plaströr (klar plast) med konisk botten, 1-2 mL/rör. Rören numreras i förväg med löpande nummer:

Cellräkning, enbart	Rör 1:	Slaskrör
	Rör 2:	Csv-Celler
Misstänkt blödning	Rör 1:	Slaskrör
	Rör 2:	Csv-Celler
	Rör 3:	Csv-Spektrometri
	Rör 4:	Csv-Erc extra räkning ¹ (eventuellt i vissa fall)
	Serumrör	P-Bilirubin, P-Protein
Misstänkt inflammation	Rör 1:	Slaskrör
	Rör 2:	Csv-Celler, Csv-Glukos ²
	Rör 3:	Csv-Laktat ³ (eventuellt i vissa fall)

¹Om det vid misstänkt blödning önskas räkning av erythrocyter på flera rör skall det kompletteras med ny remiss/beställning (Csv-Ercx) för varje nytt rör och remissen märks även med samma löpnummer som röret.

²P-Glukos skall alltid tas samtidigt och analyseras på laboratoriet på samma instrument som Csv-Glukos.

³Csv-Laktat tas i plasma-rör med gel eller 10 mL centrifugrör och lämnas omedelbart till laboratoriet.

Analysprincip

Csv-Celler, mikroskopi.

Vid cellräkning kvantifieras erythrocyter ("röda") och leukocyter ("vita") vilka delas upp i polynukleära ("poly") och mononukleära ("mono") leukocyter.

Referensintervall

Okulär besiktning:	Cerebrospinalvätskan skall vara klar och ofärgad	
Csv-Celler, mikroskopi:	Csv-Lkc, mono	<5 x 10 ⁶ /L
	Csv-Lkc, poly	<1 x 10 ⁶ /L
	Csv-Erc	0 x 10 ⁶ /L

Svarsrutiner

Analysen ingår i akutsortimentet.

Analysen utförs i regel rutinmässigt alla dagar.

Bedömning

Erythrocyter:

Förekomst av erythrocyter i likvor ses vid olika intrakraniella blödningar. Den vanligaste formen är subarahnoidalblödning, men även vid intracerebrala blödningar med genombrott till ventrikelsystemet och/eller subarahnoidalrummet ses erythrocyter i likvor. Antalet erythrocyter kan variera kraftigt vid blödningar. Erythrocyter kan även ses vid inflammatoriska tillstånd, men då dominerar leukocyterna i antal.

Leukocyter:

Vid bakteriella meningiter (t.ex. pneumococker, meningocoker) ses en kraftig polynukleär cellökning, ofta i storleksordning 1000-10000 celler x 10⁶/L. En mindre uttalad mononukleär cellökning i storleksordningen (10-)100-1000 x 10⁶/L ses vid virusmeningiter.

Efter en blödning kan, förutom en ökning av antalet erythrocyter, även en ökning av leukocyter ses, sannolikt på basen av meningeal irritation.

Ackrediterad

Nej